

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВДЕННО-СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

14.08.2025

м. Дніпро

№ 54/98-р/к

Справа № 54/63-25

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції та
накладення штрафу

Комунальне підприємство «Тернівське житлово – комунальне підприємство» у період з 2023 року по серпень 2025 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з постачання теплової енергії в межах території міста Тернівка, де розташовані діючі теплові мережі, що перебувають в господарському віданні комунального підприємства «Тернівське житлово – комунальне підприємство», та не мало жодного конкурента на цьому ринку.

Комунальне підприємство «Тернівське житлово – комунальне підприємство»:

- включило економічно необґрунтовані витрати до планової калькуляції вартості плати за абонентське обслуговування споживачів послуги з постачання теплової енергії, на основі якої рішенням виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22 «Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП» було затверджено економічно необґрунтований розмір плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для споживачів комунальної послуги з постачання теплової енергії за адресами яких встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, який застосовувало у період з 2023 року по травень 2025 року;

- встановило наказом від 29.05.2025 № 141-вир «Про затвердження розміру плати за абонентське обслуговування послуг» необґрунтовано завищений розмір плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для споживачів комунальної послуги з постачання теплової енергії за адресами яких встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, який застосовувало у червні 2025 року.

За результатами розгляду справи № 54/63-25 такі дії комунального підприємства «Тернівське житлово – комунальне підприємство» визнано адміністративною колегією Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначеним частиною першою статті 13 цього Закону, у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з постачання теплової енергії що призвели до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

На комунальне підприємство «Тернівське житлово – комунальне підприємство» накладено штраф у розмірі 15 000 гривень.

Комунальне підприємство «Тернівське житлово – комунальне підприємство» зобов'язано усунути наслідки порушення законодавства про захист економічної конкуренції шляхом проведення відповідних перерахунків у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 54/63-25 про порушення комунальним підприємством «Тернівське житлово – комунальне підприємство» законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (надалі - Закон), та подання Першого відділу досліджень і розслідувань від 29.07.2025 № 54-03/217-П з попередніми висновками у справі № 54/63-25

ВСТАНОВИЛА

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Південно-східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) здійснювало державний контроль за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції комунальним підприємством «Тернівське житлово – комунальне підприємство» під час встановлення плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії у період з 2023 року по серпень 2025 року.
- (2) З метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на регіональному ринку послуги з постачання теплової енергії, Відділенням було направлено КП «ТЖКП» вимоги про надання інформації від 23.01.2025 № 54-02/354е, від 15.04.2025 № 54-02/1536е, від 21.05.2025 № 54-02/2174е, від 14.07.2025 № 54-02/2968е, від 21.07.2025 № 54-02/3075е.
- (3) Відділенням отримано відповіді від КП «ТЖКП», які надані листами від 20.02.2025 № 244 (вх. № 54-01/628 від 21.02.2025) та від 05.05.2025 № 497 (вх. № 54-01/1430 від 05.05.2025), від 28.05.2025 № 571 (вх. № 54-01/1756 від 30.05.2025), від 24.07.2025 № 788 (вх. № 54-01/2433 від 24.07.2025), від 28.05.2025 № 789 (вх. № 54-01/2434 від 24.07.2025).
- (4) Розпорядженням адміністративної колегії Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – адміністративна колегія Відділення) від 17.06.2025 №54/64-рп/к розпочато розгляд справи № 54/63-25 за ознаками вчинення комунальним підприємством «Тернівське житлово – комунальне підприємство» порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13 Закону у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з постачання теплової енергії.
- (5) Копію розпорядження адміністративної колегії Відділення від 17.06.2025 №54/64-рп/к з листом від 19.06.2025 № 54-02/2581е направлено комунальному підприємству «Тернівське житлово – комунальне підприємство», яке відповідно до рекомендованого повідомлення про вручення поштового відправлення 06 011 607 19200 отримане Підприємством 21.06.2025
- (6) Листом від 31.07.2025 № 54-02/3268е комунальному підприємству «Тернівське житлово – комунальне підприємство» направлено копію подання від 29.07.2025 № 54-03/217-П з попередніми висновками у справі № 54/63-25.
- (7) У відповідь на подання з попередніми висновками від 29.07.2025 № 54-03/217-П у справі № 54/63-25 Відділенням отримано лист комунального підприємства «Тернівське житлово – комунальне підприємство» від 11.08.2025 № 845 (вх. № 54-01/2689 від 12.08.2025), яким надані реагування на подання з попередніми висновками від 29.07.2025 № 54-03/217-П у справі № 54/79-25.

- (8) Зауваження та заперечення на подання з попередніми висновками від 17.07.2025 № 54-03/217-П у справі № 54/63-25 від комунального підприємства «Тернівське житлово – комунальне підприємство» на адресу відділення не надходили.
- (9) Листом від 31.07.2025 № 54-02/3265е Відділення повідомило комунальне підприємство «Тернівське житлово – комунальне підприємство» про засідання адміністративної колегії Відділення (дату, час і місце розгляду справи).

14 серпня 2025 року адміністративною колегією Відділення проведено розгляд справи № 54/63-25 за участю представників комунального підприємства «Тернівське житлово – комунальне підприємство»

2. ВІДПОВІДАЧ

- (10) Відповідачем у справі є комунальне підприємство «Тернівське житлово – комунальне підприємство» (далі - КП «ТЖКП») ([інформація, доступ до якої обмежено]).
- (11) Державну реєстрацію юридичної особи КП «ТЖКП» проведено 26.08.2003, номер запису про включення відомостей про юридичну особу до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) 1 235 120 0000 000032.
- (12) До сфери обслуговування КП «ТЖКП» входять послуги з постачання теплової енергії, послуги з поводження з твердими побутовими відходами, з централізованого водопостачання і водовідведення, ритуальні послуги, перевезення пасажирів та інші.
- (13) Підприємство є юридичною особою, засноване на комунальній власності територіальної громади міста Тернівка, веде самостійний баланс, має розрахунковий та інші рахунки в установах банків, печатку зі своїм найменуванням. Майно Підприємства є власністю територіальної громади міста Тернівка і закріплюється за ним на праві повного господарського відання.
- (14) Згідно з відомостями, які містяться в ЄДР, основним видом діяльності Підприємства є [інформація, доступ до якої обмежено].
- (15) КП «ТЖКП» здійснює господарську діяльність з:
- **виробництва теплової енергії** (крім діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії) на підставі ліцензії серії АД № 041880 (рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг від 12.10.2012 № 337 (назва на дату видачі ліцензії));
 - **транспортування теплової енергії** магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами на підставі ліцензії серії АД № 041881 (рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг від 12.10.2012 № 337 (назва на дату видачі ліцензії));
 - **постачання теплової енергії** на підставі ліцензії серії АД № 041882 (рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг від 12.10.2012 № 337 (назва на дату видачі ліцензії)), які відповідно до статті 21 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» є безстроковими.
- (16) Отже, в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «ТЖКП» як юридична особа, що здійснює господарську діяльність, є суб'єктом господарювання.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

Визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єкта господарювання проведено відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету

України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04. 2002 за № 317/6605 (далі – Методика), з урахуванням положень пункту 2.2 Методики, яким встановлено, що етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення, передбачені пунктом 2.1 Методики, можуть змінюватися, залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

3.1 Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (17) Відповідно до пункту 3.1 Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:
- суб'єкт господарювання;
 - група суб'єктів господарювання;
 - конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який (які) випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (18) Суб'єктом господарювання, який є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища, є КП «ТЖКП».
- (19) Конкретним товаром, який продається Підприємством, є послуга з постачання теплової енергії.
- (20) Відповідно до положень статті 1 Закону України «Про природні монополії» стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (21) Відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» до сфери діяльності суб'єктів природних монополій відноситься діяльність у сфері транспортування теплової енергії.
- (22) Згідно з частиною другою статті 5 Закону України «Про природні монополії» зведений перелік суб'єктів природних монополій ведеться Антимонопольним комітетом України на підставі реєстрів суб'єктів природних монополій у сфері житлово-комунального господарства, що формується національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг, а в інших сферах, в яких діють суб'єкти природних монополій, - національними комісіями регулювання природних монополій у відповідній сфері або органами виконавчої влади, що здійснюють функції такого регулювання до створення зазначених комісій.
- (23) КП «ТЖКП» є суб'єктом господарювання природної монополії та включене до зведеного переліку суб'єктів природних монополій у сферах теплопостачання, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення станом на 30.06.2025.
- (24) Статтею 1 Закону України «Про теплопостачання» визначено:
- постачання теплової енергії (теплопостачання) - господарська діяльність, пов'язана з наданням теплової енергії (теплоносія) споживачам за допомогою технічних засобів транспортування та розподілом теплової енергії на підставі договору.
- (25) Таким чином, об'єктом аналізу визначено:
- послуга з постачання теплової енергії;
 - суб'єкта господарювання КП «ТЖКП».

3.2 Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

3.2.1. Перелік товарів щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (26) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» товар – будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери).
- (27) Згідно з пунктом 4.1 Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (28) У відповідності до пункту 4.2. Методики, визначення ознак одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) здійснюється, виходячи з подібності, зокрема, споживчих характеристик, умов споживання, умов реалізації, цін:
- (29) Відповідно до пункту 4.3 Методики, не розглядаються як товар проміжні результати діяльності суб'єктів господарювання, що не реалізуються на ринку, а споживаються у технологічному процесі їх власного виробництва.

Умови споживання та умови реалізації послуги з постачання теплової енергії, ціна послуг.

- (30) Відповідно до статті 1 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» виконавець комунальної послуги – суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору.
- (31) Пунктом 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» визначено, що послуга з постачання теплової енергії є комунальною послугою.
- (32) Відповідно до статті 6 Закону України «Про житлово – комунальні послуги» виконавцями комунальних послуг, зокрема, послуг з постачання теплової енергії є теплопостачальна організація.
- (33) Відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з постачання теплової енергії, та індивідуальним і колективним споживачем, який отримує або має намір отримати послугу з постачання теплової енергії, врегульовані Правилами надання послуги з постачання теплової енергії, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 830 «Про затвердження Правил надання послуги з постачання теплової енергії і типових договорів про надання послуги з постачання теплової енергії в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2021 року № 1022) (далі – Постанова № 830). Також ці Правила визначають вимоги до якості послуги, одиниці вимірювання обсягу спожитої споживачем теплової енергії, порядок оплати.
- (34) Споживчі характеристики, умови споживання, умови реалізації (постачання) теплової енергії та ціна визначені у договорах, укладених Підприємством зі споживачами.
- (35) Абзацом дев'ятим частини п'ятої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що плата виконавцю комунальної послуги за індивідуальним договором про надання комунальної послуги, що є публічним договором приєднання, складається з:
- плати за послугу, що розраховується виходячи з розміру затверджених цін/тарифів на відповідну комунальну послугу та обсягу спожитих комунальних послуг, визначеного відповідно до законодавства;
 - плати за абонентське обслуговування, яка не може перевищувати граничний розмір, визначений Кабінетом Міністрів України.

- (36) Величина плати за послугу з постачання теплової енергії визначалась Підприємством протягом всього періоду з урахуванням обсягів реалізації послуги та тарифів на цю послугу, що встановлювалися рішенням виконавчого комітету Тернівської міської ради (для населення, бюджетних установ, інших споживачів та релігійних організацій).
- (37) Розмір плати за абонентське обслуговування Підприємству встановлюється рішенням виконавчого комітету Тернівської міської ради на підставі розрахунків, наданих КП «ТЖКП», виходячи із самостійно визначених планових витрат. Інформація про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування розміщується на офіційному вебсайті Виконавця.
- (38) З огляду на наведені у типовому індивідуальному договорі про надання послуги з постачання теплової енергії, розміщеному на офіційному вебсайті Підприємства, умови реалізації та ціни, умови споживання (специфічність розміщення, монтажу, технічного обслуговування), необхідною умовою отримання теплової енергії є приєднання внутрішньобудинкових систем опалення об'єктів споживачів до теплових мереж ліцензіата, тому постачання теплової енергії за споживчими характеристиками (функціональне призначення, фізичні характеристики, технічні та експлуатаційні характеристики) є товаром і не є подібним іншим товарам.
- (39) **Товаром** щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище КП «ТЖКП» є послуга з постачання теплової енергії.

3.2.2 Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (40) Відповідно до пункту 4.4 Методики перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) може складатися шляхом визначення суб'єктів господарювання, які мають значущі обсяги продажу (постачання, виробництва), придбання (споживання, використання) товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території.
- (41) Значущими обсягами продажу (постачання, виробництва), придбання (споживання, використання) товарів (товарних груп) визначаються обсяги, які, як правило, перевищують 5 відсотків відомих обсягів товарів (товарних груп), що мають ознаки однакових (подібних, аналогічних), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території.
- (42) Статтею 1 Закону України «Про теплопостачання», зокрема визначено:
- об'єкти у сфері теплопостачання - теплогенеруючі станції чи установки, теплові електростанції, теплоелектроцентралі, котельні, когенераційні установки, теплові мережі, які призначені для виробництва і транспортування теплової енергії, а також об'єкти та споруди, основне і допоміжне обладнання, що використовуються для забезпечення безпечної та надійної експлуатації теплових мереж;
 - система централізованого теплопостачання - сукупність джерел теплової енергії, магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мереж, що об'єднані між собою та використовуються для теплозабезпечення споживача, населеного пункту, яка включає системи децентралізованого та помірньо-централізованого теплопостачання;
 - споживач теплової енергії - фізична або юридична особа, яка використовує теплову енергію на підставі договору;
 - суб'єкти відносин у сфері теплопостачання - фізичні та юридичні особи незалежно від організаційно-правових форм та форми власності, які здійснюють виробництво, транспортування, постачання теплової енергії, теплосервісні організації, споживачі, органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування;
 - теплогенеруюча організація - суб'єкт господарської діяльності, який має у своїй власності або користуванні теплогенеруюче обладнання та виробляє теплову енергію;

- теплотранспортуюча організація - суб'єкт господарської діяльності, який здійснює транспортування теплової енергії;
- теплопостачальна організація - суб'єкт господарської діяльності з постачання споживачам теплової енергії.

- (43) Таким чином, **постачальниками** (продавцями) теплової енергії є суб'єкти господарювання, господарська діяльність яких спрямована на задоволення потреб споживача у забезпеченні тепловою енергією за допомогою сукупності джерел теплової енергії, магістральних та/або місцевих (розподільних) теплових мереж, засобів розподілення теплової енергії, які об'єднані спільним режимом виробництва, транспортування та постачання теплової енергії.
- (44) КП «ТЖКП» у період з 2023 року по серпень 2025 року є постачальником теплової енергії, оскільки здійснює зазначену господарську діяльність за допомогою системи централізованого теплопостачання – сукупності джерел теплової енергії, магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мереж, що об'єднані між собою та використовуються для теплозабезпечення споживачів.
- (45) Споживачами послуги з постачання теплової енергії є фізичні та юридичні особи в межах міста Тернівка, системи теплоспоживання яких з'єднані з системою теплопостачання КП «ТЖКП», та які отримують послугу з постачання теплової енергії відповідно до укладених з Підприємством договорів.
- (46) На офіційному вебсайті КП «ТЖКП» <https://tgkp.com.ua/> розміщено публічний індивідуальний договір про надання послуги з постачання теплової енергії (без обслуговування внутрішньобудинкових систем) фізичним особам, фізичним особам-підприємцям або юридичним особам.
- (47) **Основними споживачами** послуги з постачання теплової енергії є юридичні та фізичні особи в межах території міста Тернівка, системи теплоспоживання яких з'єднані з системою теплопостачання КП «ТЖКП», і які отримують послугу з постачання теплової енергії відповідно до укладених з Підприємством індивідуальних договорів про надання послуги з постачання теплової енергії та, окрім плати за послугу з постачання теплової енергії, сплачують плату за абонентське обслуговування.

3.3 *Визначення товарних меж ринку*

- (48) У пункті 1.3 Методики визначено, що:
- ринок товару (товарний ринок) – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція;
 - товарні межі ринку – товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, в межах якої споживач за звичайних умов може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого.
- (49) Відповідно до пункту 5.1 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (50) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими зокрема є:
- подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
 - подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників, тощо;
 - наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - відсутність суттєвої різниці в цінах;

- взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.

- (51) Послуга з постачання теплової енергії за показниками подібності призначення, споживчих властивостей, умов використання товару, наявності спільної групи споживачів товару (товарної групи) не має товарів-замінників тому, постачання теплової енергії не є взаємозамінним товаром з будь-яким іншим товаром.
- (52) Враховуючи, що послуга з постачання теплової енергії не є взаємозамінною з будь-яким іншим товаром, а необхідною умовою отримання послуги з постачання теплової енергії є приєднання систем теплоспоживання споживачів до системи тепlopостачання ліцензіата, а також укладення індивідуальних договорів про надання послуги з постачання теплової енергії, споживачі послуги з постачання теплової енергії за звичайних умов не можуть легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (53) Таким чином, **товарними межами ринку визначена – послуга з постачання теплової енергії.**

3.4 Визначення географічних меж ринку

- (54) У пункті 1.3 Методики визначено, що територіальні (географічні) межі ринку – територія зі сферою взаємовідносин купівлі – продажу товару (групи товарів), в межах якої за звичайних умов споживач може легко задовольнити свій попит на певний товар і яка може бути, як правило, територією держави, району, міста тощо або їхніми частинами.
- (55) Згідно з пунктом 6.1 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (56) При остаточному визначенні територіальних (географічних) меж ринку визначальною є менша здатність до переміщення або попиту, або пропозиції.
- (57) Отримання послуги з постачання теплової енергії на певній території можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить господарську діяльність з транспортування та постачання теплової енергії на цій території.
- (58) Характерною особливістю взаємодії попиту і пропозиції постачання теплової енергії є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання зазначеного товару є з'єднання систем теплоспоживання споживачів з системою тепlopостачання КП «ТЖКП», зокрема приєднання внутрішньобудинкових мереж опалення об'єктів споживачів до магістральних та місцевих (розподільчих) мереж централізованого опалення. За межами цих мереж користування послугою з постачання теплової енергії Підприємства є неможливим.
- (59) Згідно з інформацією (лист від 20.02.2025 № 244), КП «ТЖКП» здійснює виробництво теплової енергії котельнею, розташованою за адресою [інформація, доступ до якої обмежено], переданими на баланс Підприємства відповідно до рішення Тернівської міської ради від 02.07.2007 № 322-XXI/V «Про безоплатне прийняття котельної ¾ мікрорайону, а також мереж і споруд, побудованих ВАТ «Павлоградвугілля» до комунальної власності територіальної громади міста».
- (60) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуги з постачання теплової енергії, на якому КП «ТЖКП» здійснює господарську діяльність з виробництва, транспортування та постачання теплової енергії, згідно з ліцензіями, є територія міста Тернівка, на якій розташовані теплові мережі, що перебувають у господарському віданні Підприємства.

3.5 Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (61) У пункті 1.3 Методики визначено, що часові межі ринку – час стабільності ринку, тобто період, протягом якого структура ринку, співвідношення попиту та пропозиції на ньому істотно не змінюються.
- (62) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (63) Ринок, на якому впродовж певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатись, як ринок товару із сталою структурою.
- (64) Згідно із статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ринок товару (товарний ринок) – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція;
- (65) Пунктом 1.3 Методики визначено:
- попит - певна кількість товару, яку споживачі готові або/та в змозі купити за певну ціну у межах певної території протягом певного періоду;
 - пропозиція - певна кількість товару, яку суб'єкт господарювання виробляє (або може виробити) і пропонує (або може пропонувати) для реалізації на ринку, чи реалізує (або може реалізувати) на ринку за запропонованою ціною у межах певної території протягом певного періоду.
- (66) Діяльність суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання обумовлена сезонним характером (реалізація теплової енергії для потреб опалення здійснюється протягом опалювального періоду).
- (67) Пунктом 2 Постанови № 830 визначено, що опалювальний період - період, протягом якого теплопостачальні організації постачають теплову енергію для потреб опалення.
- (68) В пункті 8 Постанови № 830 зазначено, що постачання теплової енергії для потреб опалення здійснюється в опалювальний період.
- (69) Проте, нарахування плати за абонентське обслуговування споживачів послуги з постачання теплової енергії проводиться протягом календарного року.
- (70) **Рішенням, виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22 «Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП» (далі – Рішення від 21.12.2022 № 244/0/5-22) з 01.01.2023 встановлено розмір плати за абонентське обслуговування для споживачів послуги з постачання теплової енергії:**
- населення міста Тернівка за адресами за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії:
 - які обслуговуються Підприємством у розмірі 33,80 грн./міс. з абонента;
 - які не обслуговуються Підприємством у розмірі 11,47 грн./міс. з абонента;
 - юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та інших споживачів міста (крім населення) Тернівка за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» у розмірі 22,33 грн./міс. з абонента.
- (71) **Встановлений Рішенням від 21.12.2022 № 244/0/5-22 розмір плати за абонентське обслуговування на одного абонента для комунальної послуги з постачання теплової енергії (далі – Абонплата) застосовувався Підприємством у період з 2023 року по травень 2025 року.**
- (72) **Наказом тимчасово виконуючого обов'язки директора КП «ТЖКП» від 29.05.2025 № 141-вир «Про затвердження розміру плати за абонентське обслуговування послуг» (далі – Наказ від 29.05.2025 № 141-вир) з 01.06.2025 затверджено розмір плати за абонентське обслуговування для споживачів послуги з постачання теплової енергії:**

- для населення міста Тернівка за адресами за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії:
 - які обслуговуються Підприємством у розмірі 42,75 грн./міс. з абонента;
 - які не обслуговуються Підприємством у розмірі 15,15 грн./міс. з абонента;
 - для юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та інших споживачів міста Тернівка (крім населення) за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» у розмірі 22,33 грн./міс. з абонента.
- (73) **Встановлений Наказом від 29.05.2025 № 141-вир** розмір плати за абонентське обслуговування на одного абонента для комунальної послуги з постачання теплової енергії (далі – Абонплата) **застосовувався Підприємством у червні 2025 року.**
- (74) **Наказом** тимчасово виконуючого обов'язки директора **КП «ТЖКП» від 30.06.2025 № 175-вир** «Про внесення змін до наказу від 29.05.2025 № 141-вир «Про затвердження розміру плати за абонентське обслуговування послуг» (далі – Наказ від 30.06.2025 № 175-вир) з 01.07.2025 затверджено розмір плати за абонентське обслуговування для споживачів послуги з постачання теплової енергії:
- для населення міста Тернівка за адресами за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії:
 - які обслуговуються Підприємством у розмірі 26,19 грн./міс. з абонента;
 - які не обслуговуються Підприємством у розмірі 15,15 грн./міс. з абонента;
 - для юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та інших споживачів міста Тернівка (крім населення) за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» у розмірі 11,04 грн./міс. з абонента.
- (75) **Встановлений Наказом від 30.06.2025 № 175-вир** розмір плати за абонентське обслуговування на одного абонента для комунальної послуги з постачання теплової енергії (далі – Абонплата) **застосовувався Підприємством у липні – серпні 2025 року.**
- (76) Отже, у період з 2023 року по серпень 2025 року сукупність товарно – грошових відносин між КП «ТЖКП» та споживачами послуги з постачання теплової енергії утворює ринок товару із сталою структурою.
- (77) Таким чином, **часовими межами ринку послуги з постачання теплової енергії визначено період: з 2023 року по серпень 2025 року.**

3.6 *Визначення потенційних конкурентів*

- (78) Відповідно до пункту 9.1. Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок. Транспортування теплової енергії, згідно із статтею 5 Закону України «Про природні монополії», віднесено до сфери діяльності суб'єктів природних монополій.
- (79) Відповідно до частин третьої та четвертої статті 19 Закону України «Про теплопостачання»:
- споживач або суб'єкт теплоспоживання має право вибирати (змінювати) теплопостачальну організацію, якщо це технічно можливо;
 - теплогенеруюча організація має право постачати вироблену теплову енергію безпосередньо споживачу згідно з договором купівлі-продажу. У разі якщо така організація не є теплотранспортуючою, то теплотранспортуюча організація не має права відмовити теплогенеруючій організації у транспортуванні теплової енергії, якщо це дозволяють технічні можливості системи.
- (80) Фізичні та юридичні особи, бюджетні установи, інші споживачі та релігійні організації (споживачі) можуть отримувати послугу з постачання теплової енергії тільки у суб'єкта природної монополії. А відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії»

природна монополія - стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

- (81) В межах розташування діючих теплових мереж, які знаходяться в господарському віданні Підприємства на території міста Тернівка, не встановлено інших суб'єктів господарювання, які здійснюють господарську діяльність з постачання теплової енергії або які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо для провадження господарської діяльності з постачання теплової енергії, але з різних причин не реалізують ці можливості.
- (82) З огляду на зазначене, у споживачів КП «ТЖКП» відсутня альтернатива в отриманні послуги з постачання теплової енергії від іншого суб'єкта господарювання.
- (83) Таким чином, враховуючи наявність організаційних та адміністративних бар'єрів вступу на досліджуваний ринок, реальних та потенційних конкурентів КП «ТЖКП» не встановлено.

3.7 Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (84) У пункті 1.3 Методики визначено, що бар'єри вступу на ринок – обставини, які перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.
- (85) Відповідно до пункту 9.2 Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (86) Ринок послуги з постачання теплової енергії характеризується наявністю організаційних та адміністративних бар'єрів, як то отримання ліцензій на здійснення господарської діяльності з виробництва теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, постачання теплової енергії, а також, наявність у суб'єкта господарювання в оперативному управлінні (власності, оренді) інфраструктури об'єктів у сфері постачання: комплексу споруд, обладнання та комунікацій, які забезпечують виробництво, транспортування та розподіл теплової енергії для опалення (джерела тепла, теплові мережі, теплові пункти, та системи управління, що забезпечують надійну та ефективну роботу системи теплопостачання).
- (87) Отже, для вступу нових суб'єктів господарювання на ринок послуги з постачання теплової енергії в зазначених територіальних (географічних) межах також існують фактори економічного характеру, пов'язані з необхідністю придбання у власність або у користування теплогенеруючого обладнання, необхідність будівництва нових магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мереж та з'єднання новозбудованої системи теплопостачання з системами теплоспоживання споживачів та адміністративні фактори, зокрема, отримання ліцензії на здійснення діяльності з виробництва теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами та постачання теплової енергії.
- (88) Зазначені обставини перешкоджають новим суб'єктам господарювання вийти на ринок та почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на ринку послуги з постачання теплової енергії.

3.8 Установлення монопольного (домінуючого) становища

- (89) В межах досліджуваного ринку не встановлено конкурентів КП «ТЖКП», оскільки не встановлено інших суб'єктів господарювання, що у досліджуваних часових та територіальних (географічних) межах здійснювали діяльність з постачання теплової енергії або мали технічну можливість надавати послугу з постачання теплової енергії юридичним та фізичним особам.
- (90) Відтак, КП «ТЖКП», у межах розташування діючих теплових мереж, які знаходяться в його господарському віданні, на території міста Тернівка, є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послугу з постачання теплової енергії.
- (91) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
- (а) на цьому ринку у нього не має жодного конкурента;
 - (б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пілг чи інших обставин.
- (92) Суб'єкти господарювання не зазнають значної конкуренції, якщо завдяки своїй ринковій владі мають здатність не допускати, усувати чи обмежувати конкуренцію, зокрема обмежувати конкурентоспроможність інших суб'єктів господарювання, чи ущемляти інтереси інших суб'єктів господарювання чи споживачів (пункт 10.3 Методики).
- (93) З урахуванням пункту 10.3 Методики, здатність КП «ТЖКП», яке є на досліджуваному ринку єдиним виконавцем послуги з постачання теплової енергії, диктувати свої умови при продажу товару, як то встановлення розміру плати за абонентське обслуговування споживачів послуги з постачання теплової енергії, є ознакою ринкової влади.
- (94) Враховуючи викладене, КП «ТЖКП» у період з 2023 року по серпень 2025 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з постачання теплової енергії в межах території міста Тернівка, де розташовані діючі теплові мережі, що перебувають у господарському віданні КП «ТЖКП», як таке, що не має жодного конкурента на ринку.

4. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

4.1 Нормативно-правове регулювання

- (95) Правові засади діяльності суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання визначаються, зокрема: Законом України «Про теплопостачання»; Законом України «Про житлово-комунальні послуги»; Законом України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання»; Законом України «Про метрологію та метрологічну діяльність»; постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 830 «Про затвердження Правил надання послуги з постачання теплової енергії і типових договорів про надання послуги з постачання теплової енергії» (далі – Постанова № 830); постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 808 «Про встановлення граничного розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами про надання комунальних послуг або за індивідуальними договорами з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг» (далі – Постанова № 808); Наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України «Про затвердження міжповітряних інтервалів законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації, за категоріями» від 13.10.2016 № 1747, зареєстрованим в

Міністерстві юстиції України 01 листопада 2016 року за № 1417/29547 та іншими нормативно-правовими актами.

- (96) Відповідно до пункту 11 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» **«плата за абонентське обслуговування - платіж, який споживач сплачує виконавцю комунальної послуги за індивідуальним договором про надання комунальних послуг (далі - індивідуальний договір) або за індивідуальним договором з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг (далі - індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем) (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і з постачання та розподілу електричної енергії), що включає витрати виконавця, пов'язані з укладенням договору про надання комунальної послуги, здійсненням розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами, нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води і теплової енергії (у разі їх наявності у будівлі споживача), крім випадків, визначених цим Законом, а також за виконання інших функцій, пов'язаних з обслуговуванням виконавцем абонентів за індивідуальними договорами (крім обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем теплопостачання, водопостачання, водовідведення та постачання гарячої води)».**
- (97) Підпунктом 2 пункту 2 Постанови № 808 визначено, що **плата за абонентське обслуговування (з урахуванням податку на додану вартість), визначена відповідно до планованих витрат виконавця (витрат, пов'язаних з укладенням договору про надання комунальної послуги, із здійсненням розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами, нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води і теплової енергії (у разі їх наявності у будівлі споживача), а також за виконання інших функцій, пов'язаних з обслуговуванням виконавцем абонентів за індивідуальними договорами (крім обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем теплопостачання, водопостачання, водовідведення та постачання гарячої води), не повинна перевищувати граничного розміру платим за абонентське обслуговування, визначеного відповідно до цієї постанови.**
- (98) Абзацом десятим пункту 1 Постанови № 808, визначено, що під абонентом слід розуміти споживача відповідної комунальної послуги (самостійні об'єкти нерухомого майна якого розташовані за однією поштовою адресою), з якими виконавець уклав індивідуальний договір про надання комунальних послуг або індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг.
- (99) Відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з постачання теплової енергії та індивідуальним і колективним споживачем, який отримує або має намір отримати послугу з постачання теплової енергії, та визначають вимоги до якості послуги, одиниці вимірювання обсягу спожитої споживачем теплової енергії, порядок оплати, були врегульовані Постановою № 830.
- (100) Зокрема, Постановою № 830 затверджений типовий індивідуальний договір про надання послуги з постачання теплової енергії.
- (101) Відповідно до вказаного типового договору: споживач вносить однією сумою плату виконавцю, яка складається з:
- плати за послугу**, визначеної відповідно до Правил надання послуги з постачання теплової енергії, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 830, в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2021 року № 1022, та Методики розподілу, що розраховується виходячи з розміру затвердженого уповноваженим органом тарифу та обсягу її споживання;
- плати за абонентське обслуговування** в розмірі, визначеному виконавцем, але не вище граничного розміру, визначеного Кабінетом Міністрів України, інформація про яку

розміщується на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або на веб-сайті виконавця (пункт 30 типового індивідуального договору про надання послуги з постачання теплової енергії).

- (102) Законом України «Про житлово-комунальні послуги» передбачено, що витрати, пов'язані з обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води та теплової енергії, відшкодовуються, зокрема, шляхом сплати споживачами комунальних послуг виконавцю комунальної послуги плати за абонентське обслуговування, яка не може перевищувати граничний розмір, визначений Кабінетом Міністрів України, - у разі укладення індивідуальних договорів або індивідуальних договорів з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем (абзац четвертий частини першої статті 17);
- (103) Абзацом третім частини першої статті 6 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання» визначено, що витрати оператора зовнішніх інженерних мереж на обслуговування та заміну вузлів комерційного обліку (їх складових частин) відшкодовуються споживачами відповідної комунальної послуги, а також власниками (співвласниками) приміщень, обладнаних індивідуальними системами опалення та/або гарячого водопостачання у такій будівлі, шляхом сплати виконавцю комунальної послуги плати за абонентське обслуговування - за умови укладення індивідуальних договорів або індивідуальних договорів з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг та з урахуванням особливостей, визначених цим Законом і Законом України «Про житлово-комунальні послуги».

4.2 Обставини справи

4.2.1 Плата за абонентське обслуговування з 01.01.2023

- (104) Рішенням від 21.12.2022 № 244/0/5-22 з 01.01.2023, встановлено розмір плати за абонентське обслуговування споживачам комунальної послуги з постачання теплової енергії (далі – *Абонплата з 01.01.2023*), зокрема:

населенню міста Тернівка :

– за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які обслуговуються КП «ТЖКП» у розмірі – **33,80 грн. з ПДВ** (далі – *Населення з обслуговуванням вузлів обліку*);

– за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які не обслуговуються КП «ТЖКП» у розмірі – **11,47 грн. з ПДВ** (далі – *Населення без обслуговування вузлів обліку*);

юридичним, фізичним особам – підприємцям та іншим споживачам міста Тернівка (крім населення) за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» у розмірі – 22,33 грн. з ПДВ. (далі – *Інші споживачі з обслуговуванням вузлів обліку*).

- (105) У Рішенні від 21.12.2025 № 244/0/5-22 зазначено, що **встановлення плати за абонентське обслуговування здійснено виконавчим комітетом Тернівської міської ради відповідно до підпункту 2 пункту «а» статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування», статті 6 Закону України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання», Постанови № 808 та наданих КП «ТЖКП» розрахунків.**

- (106) Згідно з Додатком 1 до Рішення від 21.12.2022 № 244/0/5-22 «Розрахунок розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для послуг з централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, постачання теплової енергії, поводження з побутовими відходами що надаються споживачам за індивідуальними договорами (без витрат на перевірку вузла розподільного обліку) КП «Тернівське житлово – комунальне підприємство» на 2023 рік» (далі - Калькуляція), наданого Підприємством листом від 20.02.2025 № 244, Підприємством враховані витрати, складові яких наведено у Таблиці 1.

Таблиця 1

№ з/п	Найменування статей витрат Калькуляції	Одиниця виміру	Сума
1	Витрати на оплату праці	тис. грн.	818,57
2	Відрахування на соціальні заходи, 22%	тис. грн.	180,09
3	Амортизація податкова	тис. грн.	4,20
4	Решта витрат (факт 2020 – 2021 рр)	тис. грн.	132,45
5	Всього витрат	тис. грн.	1 135,31
6	Особових рахунків	одиниць	9 900
7	Розмір витрат на абонентську службу без ПДВ	грн./міс	9,56
8	Розмір витрат на абонентську службу з ПДВ	грн./міс	11,47
9	Розмір витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	10,50
10	Розмір витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	11,83
11	<i>Для населення міста Тернівка:</i>		
11.1	розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які не обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	11,47
11.2	розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	33,80
12	Для юридичних осіб, фізичних осіб– підприємців та інших споживачів розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	22,33

(107) При цьому, **розмір витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку**, які обслуговує КП «ТЖКП» у сумі 10,50 грн. з ПДВ та **розмір витрат на заміну вузлів комерційного обліку**, які обслуговує КП «ТЖКП» у сумі 11,83 грн. з ПДВ на одного абонента в місяць відповідно до листа від 20.02.2025 № 244, Підприємством проведено окремо.

(108) Так, Розрахунок **розміру витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку**, які обслуговує КП «ТЖКП» на одного абонента в місяць наведено у Таблиці 2.

Таблиця 2

№ з/п	Найменування статей калькуляції	Одиниця виміру	Сума, грн.
1	Прямі витрати, у тому числі:	грн.	46 460,70
1.1	Технічне обслуговування, грн.	грн.	29 640,00
1.2	Дистанційне передавання результатів вимірювання, грн.	грн.	16 820,70
2	Загальновиробничі витрати, у тому числі:	грн.	209 768,84
2.1	Повірка вузла комерційного обліку	грн.	205 077,74
2.2	Опломбування вузла комерційного обліку	грн.	4 691,10
3	Всього витрат планової собівартості	грн.	256 229,54
4	Кількість абонентів	абонентів	2 439
5	Розмір плати на місяць, з одного абонента без ПДВ	грн.	8,75
6	Розмір плати на місяць, з одного абонента з ПДВ	грн.	10,50

(109) Розрахунок **розміру витрат на заміну вузлів комерційного обліку**, які обслуговує КП «ТЖКП» на одного абонента в місяць наведено у Таблиці 3.

Таблиця 3

№ з/п	Найменування статей калькуляції	Одиниця виміру	Сума, грн.
1	Прямі витрати по 95 лічильниках	грн.	3 463 961,64
2	Кількість абонентів	абонентів	2 439

3	Розмір плати на місяць, з одного абонента без ПДВ	грн.	9,86
4	Розмір плати на місяць, з одного абонента з ПДВ	грн.	11,83

(110) Кількість особових рахунків, врахованих під час визначення розміру *Абонплати з 01.03.2023* за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які не обслуговуються КП «ТЖКП» у сумі 11,47 грн. з ПДВ складає **9 900 одиниць**.

А кількість особових рахунків, врахованих під час визначення **розміру витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку**, які обслуговує КП «ТЖКП» у сумі 10,50 грн. з ПДВ та **розмір витрат на заміну вузлів комерційного обліку**, які обслуговує КП «ТЖКП» у сумі 11,83 грн. з ПДВ на одного абонента в місяць складає 2 439 одиниць, з яких населення – 2 299 одиниць, бюджетні організації - 25 одиниць, інші споживачі – 115 одиниць.

(111) Тобто, зазначеною Калькуляцією Підприємством визначено розмір *Абонплати з 01.01.2023* у розрахунку на одного споживача в місяць у сумі:

- 11,47 грн. з ПДВ для 7 461 абонентів категорії *Населення без обслуговування вузлів обліку* (витрати на абонентську службу);

- 33,80 грн. з ПДВ для 2 299 абонентів категорії *Населення з обслуговуванням вузлів обліку* (витрати на абонентську службу – 11,47 грн., витрати на обслуговування вузлів комерційного обліку – 10,50 грн., витрати на заміну вузлів комерційного обліку – 11,83 грн.);

- 22,33 грн з ПДВ для 140 абонентів (з них 25 - бюджетні організації; 115 - інші споживачі) категорії *Інші споживачі з обслуговуванням вузлів обліку* (витрати на обслуговування вузлів комерційного обліку – 10,50 грн., витрати на заміну вузлів комерційного обліку – 11,83 грн.).

(112) Встановлений Рішенням від 21.12.2022 № 244/0/5-22 розмір *Абонплати з 01.01.2023* застосовувався КП «ТЖКП» у період з **2023 року по травень 2025 року** (рішенням виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.05.2025 № 160/0/5-25 «Про визнання таким, що втратило чинність рішення виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22 «Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП» з **01.06.2025 скасовано дію Рішення від 21.12.2022 № 244/0/5-22**).

(113) Проте у ході розгляду справи встановлено, що планові витрати на рік, включені Підприємством у Калькуляцію *Абонплати з 01.01.2023*, за якими визначено її розмір для споживачів послуги з постачання теплової енергії, є економічно необґрунтованими (завищеними) з огляду на наступне.

Розмір витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП»

(114) КП «ТЖКП» до Калькуляції *Абонплати з 01.01.2023* для споживачів послуги з постачання теплової енергії, вузли комерційного обліку яких обслуговуються Підприємством враховано витрати на заміну вузлів комерційного обліку, які визначені у розмірі 9,86 грн. без ПДВ (11,83 грн. з ПДВ) у розрахунку на одного абонента в місяць.

(115) Як видно із Таблиці 3 прями витрати на заміну 95 вузлів комерційного обліку становлять 3 463 961,64 грн.

(116) За інформацією КП «ТЖКП» (лист від 20.02.2025 № 244) до складу витрат на заміну вузлів комерційного обліку теплової енергії входять витрати на придбання лічильників разом із їх встановленням за комерційною пропозицією ТОВ «НВП «Приборсервіс» щодо ціни вузлів комерційного обліку та їх кількості, а саме:

3 463 961,64 грн. = 32 182,62 грн x 61 шт. + 38 293,02 грн. x 16 шт. + 49 340,75 грн. x 18 шт.

Витрати на заміну вузлів комерційного обліку теплової енергії враховані Підприємством

у 1/12 частині загального обсягу витрат (заміна 1 раз на 12 років).

Кількість абонентів, врахованих при визначенні розміру витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку складає 2 439 одиниць (в т.ч. населення – 2 299 од., бюджет, інші - 140 од.).

$3\,463\,961,64 \text{ грн.} / 12 \text{ років} = 288\,663,47 \text{ грн.} / 12 \text{ місяців} / 2\,439 \text{ грн.} = \mathbf{9,86 \text{ грн.}}$

(117) Відповідно до інформації КП «ТЖКП» (лист від 05.05.2025 № 497), при розрахунку Абонплати в частині визначення витрат на заміну вузлів комерційного обліку, Підприємство керувалось строком експлуатації ультразвукового лічильника ULTRANEAT T 550/UN50, який, відповідно до технічного опису, щонайменше становить 12 років.

(118) При цьому, розрахунки та документи (дефектні акти, акти дефектації, довідки про непридатність законодавчо регульованого засобу вимірювальної техніки, тощо), які б свідчили про необхідність здійснення у плановому періоді (2023 рік) певного комплексу робіт (надання послуг), пов'язаних із заміною вузлів комерційного обліку, придбання вузлів комерційного обліку, що підлягають заміні КП «ТЖКП», не надано.

Водночас у листі від 05.05.2025 № 497 Підприємство, зазначило, що фактичної потреби у заміні вузлів комерційного обліку на дату встановлення розміру Абонплати з 01.01.2023 у нього не було. А розрахунки планових витрат на заміну вузлів комерційного обліку виконані у разі виходу їх з ладу. При тому, обмінний фонд на Підприємстві відсутній.

(119) Слід зазначити, що Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України - головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері житлово-комунального господарства, у листі від 16.04.2024 № 4980/25/14-24 наголошено, зокрема:

«...за умови неможливості виконання частини функцій, пов'язаних із обслуговуванням виконавцем комунальних послуг абонентів за індивідуальними договорами або за індивідуальними договорами з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем (наприклад, неможливістю зняття показань вузлів комерційного обліку, здійснення обслуговування та заміни вузлів комерційного обліку з причин, що не залежать від виконавця, зокрема в період воєнного стану), розмір плати за абонентське обслуговування, що застосовується до споживача, має бути перерахованим (зменшеним) виконавцем комунальної послуги відповідно до фактично понесених витрат».

(120) Також, листом від 25.10.2024 № 19904/25/10-24 (вх. Комітету № 6-07/13588 від 25.10.2024) Міністерство розвитку громад та територій України повідомило Антимонопольний комітет України про наступне:

«Законом України «Про житлово-комунальні послуги» визначено поняття плати за абонентське обслуговування та умови застосування цього платежу до споживачів комунальних послуг.

Виходячи з визначення, наведеного у статті 1 Закону, плата за абонентське обслуговування – це платіж, який споживач сплачує виконавцю комунальної послуги за індивідуальним договором про надання комунальних послуг або за індивідуальним договором з обслуговування внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і з постачання та розподілу електричної енергії), що включає витрати виконавця, пов'язані з укладенням договору про надання комунальної послуги, здійсненням розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами, нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води і теплової енергії (у разі їх наявності у будівлі споживача), крім випадків, визначених цим Законом, а також за виконання інших функцій, пов'язаних з обслуговуванням виконавцем абонентів за індивідуальними договорами (крім обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем тепlopостачання, водopостачання, водовідведення та постачання гарячої води. Таким чином, на рівні Закону визначено загальний перелік витрат за

завданнями та функціями, які можуть здійснюватися виконавцем комунальної послуги за рахунок плати за абонентське обслуговування.

Отже, плата за абонентське обслуговування розраховується виконавцем комунальної послуги на плановий період (12 місяців), виходячи з його витрат, які, у свою чергу, визначаються з урахуванням завдань та функцій визначених статтею 1 Закону.

Такі витрати виконавця комунальної послуги мають підтверджувати виконання запланованих у планованому періоді завдань (функцій), пов'язаних саме із абонентським обслуговуванням відповідних споживачів.

Також Міністерство рекомендує виконавцям комунальних послуг здійснювати аналіз планових витрат, які увійшли до складу плати за абонентське обслуговування, та фактично понесених витрат.

За умови неможливості виконання частини функцій, пов'язаних із обслуговуванням виконавцем комунальних послуг абонентів за індивідуальними договорами або за індивідуальними договорами з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, розмір плати за абонентське обслуговування, що застосовується до споживача, має бути перерахованим (зменшеним) виконавцем комунальної послуги відповідно до фактично понесених витрат».

- (121) **Довідково.** Фактичні витрати пов'язані із заміною вузлів комерційного обліку, понесені Підприємством упродовж 2023 – 2024 років, січня – травня 2025 року склали у розмірі, що наведені у Таблиці 4:

Таблиця 4

№ з/п	Період	Витрати на заміну вузлів комерційного обліку		Відхилення фактичних витрат від планових витрат
		планові, передбачені Калькуляцією	фактично використані Підприємством	
1	2023 рік	288 663,47	0	-288 663,47
2	2024 рік	288 663,47	34 670	-253 993,47
3	2025 рік	288 663,47	0 (січень- травень)	-288 663,47

Як видно із Таблиці 4, Підприємством фактично були понесені витрати на заміну вузлів комерційного обліку теплової енергії упродовж:

- 2023 року – на суму 0 грн. (при запланованих витратах у сумі 288 663,47 грн.);
- 2024 року – на суму 34 670 грн. (при запланованих витратах у сумі 288 663,47 грн.);
- січня – травня 2025 року – на суму 0 грн. (при запланованих річних витратах у сумі 288 663,47 грн.)

Тобто, КП «ТЖКП» до Калькуляції Абонплати з 01.03.2023 включило планові витрати на заміну вузлів комерційного обліку, які фактично не використовувало протягом 2023 – 2024 років, січня – травня 2025 року у запланованих обсягах та які ним фактично не були понесені.

При цьому, КП «ТЖКП» розмір плати за абонентське обслуговування, що застосовується до споживача, не був перерахованим (зменшеним) відповідно до фактично понесених витрат як то зазначено у листі Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 16.04.2024 № 4980/25/14-24 та від 25.10.2024 № 19904/25/10-24.

- (122) Отже, КП «ТЖКП» не надано належного документального підтвердження розміру витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» Калькуляції Абонплати з 01.03.2023.
- (123) З огляду на відсутність належного документального підтвердження розрахованого КП «ТЖКП» розміру витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує Підприємство (відсутня необхідність здійснення певного комплексу робіт (надання послуг), пов'язаних із заміною вузлів комерційного обліку, придбання вузлів комерційного обліку, що підлягають заміні) на суму 288 663,47 грн. (9,86 грн. у

розрахунку на одного абонента в місяць), включених до Калькуляції, свідчить про здійснення розрахунку зазначених витрат без економічного обґрунтування, що призвело до необґрунтованого завищення вартості *Абонплати з 01.01.2023* у розрахунку на одного абонента для *Населення із обслуговуванням вузлів обліку*.

(124) Розрахунок завищення розміру *Абонплати з 01.01.2023* наведено в Таблиці 5.

Таблиця 5

№ з/п	Найменування статей калькуляції	Одиниця виміру	Абонплата з 01.01.2023		
			відповідно до Рішення від 21.12.2022 № 244/0/5-22	згідно з документами Підприємства	відхилення
2023 рік					
1	Всього витрат	тис. грн.	1135,31	1135,31	-
2	Особових рахунків	один.	9900	9900	-
3	Розмір витрат на абонентську службу без ПДВ	грн./міс.	9,56	9,56	-
4	Розмір витрат на абонентську службу з ПДВ на одного абонента	грн./міс	11,47	11,47	-
5	Розмір витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» з ПДВ на одного абонента	грн./міс	10,50	10,50	-
6	Розмір витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» з ПДВ на одного абонента	грн./міс	11,83	0	-11,83
<i>Для населення міста Тернівка:</i>					
6.1	розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які не обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ на одного абонента	грн./міс	11,47	11,47	-
6.2	розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	33,80	21,97	-11,83
7	Для юридичних осіб, фізичних осіб– підприємців та інших споживачів розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ на одного абонента	грн./міс	22,33	10,50	-11,83
2024 рік					
8	Всього витрат	тис. грн.	1135,31	1135,31	-
9	Особових рахунків	один.	9900	9900	-
10	Розмір витрат на абонентську службу без ПДВ	грн./міс.	9,56	9,56	-
11	Розмір витрат на абонентську службу з ПДВ на одного абонента	грн./міс	11,47	11,47	-
12	Розмір витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» з ПДВ на одного абонента	грн./міс	10,50	10,50	-
13	Розмір витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» з ПДВ на одного абонента	грн./міс	11,83	1,42*	-10,41
<i>Для населення міста Тернівка:</i>					
14.1	розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які не обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ на одного абонента	грн./міс	11,47	11,47	-
14.2	розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	33,80	23,39	-10,41

15	Для юридичних осіб, фізичних осіб– підприємців та інших споживачів розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ на одного абонента	грн./міс	22,33	11,92	-10,41
Січень – травень 2025 року					
16	Всього витрат	тис. грн.	1135,31	1135,31	-
17	Особових рахунків	один.	9900	9900	-
18	Розмір витрат на абонентську службу без ПДВ	грн./міс.	9,56	9,56	-
19	Розмір витрат на абонентську службу з ПДВ на одного абонента	грн./міс	11,47	11,47	-
20	Розмір витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» з ПДВ на одного абонента	грн./міс	10,50	10,50	-
21	Розмір витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» з ПДВ на одного абонента	грн./міс	11,83	0	-11,83
22	<i>Для населення міста Тернівка:</i>				
22.1	розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які не обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ на одного абонента	грн./міс	11,47	11,47	-
22.2	розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	33,80	21,97	-11,83
23	Для юридичних осіб, фізичних осіб– підприємців та інших споживачів розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ на одного абонента	грн./міс	22,33	10,50	-11,83

* **Розрахунок розмір витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» з ПДВ на одного абонента з урахуванням фактичних витрат понесених Підприємством у 2024 році - 1,42 грн. з ПДВ**

№ з/п	Найменування статей калькуляції	Одиниця виміру	Сума, грн.
1	Прямі витрати по 95 лічильниках	грн.	34 670
2	Кількість абонентів	абонентів	2 439
3	Розмір плати на місяць, з одного абонента без ПДВ	грн.	1,18
4	Розмір плати на місяць, з одного абонента з ПДВ	грн.	1,42

(125) Таким чином, Підприємством необґрунтовано завищено вартість *Абонплати з 01.01.2023* на суму 11,83 грн. з ПДВ (2023 рік та січень – травень 2025 року) і на суму 10,41 грн. з ПДВ (2024 рік) у розрахунку на одного абонента внаслідок **включення економічно необґрунтованих витрат до планової калькуляції вартості плати за абонентське обслуговування споживачів послуги з постачання теплової енергії**, на основі якої рішенням виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22 *«Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП»* було затверджено економічно необґрунтований розмір плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії, який застосовувався Підприємством у період з 2023 року по травень 2025 року для 2 439 абонентів, за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які обслуговуються КП «ТЖКП».

4.2.2 Плата за абонентське обслуговування з 01.06.2025 року

(126) Наказом від 29.05.2025 № 141-вир з 01.06.2025 Підприємством встановлено розмір

плати за абонентське обслуговування споживачам комунальної послуги з постачання теплової енергії (далі – *Абонплата з 01.06.2025*), зокрема:

населенню міста Тернівка :

– за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які обслуговуються КП «ТЖКП» у розмірі – **42,75 грн. з ПДВ** (далі – *Населення з обслуговуванням вузлів обліку*);

– за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які не обслуговуються КП «ТЖКП» у розмірі – **15,15 грн. з ПДВ** (далі – *Населення без обслуговування вузлів обліку*);

юридичним, фізичним особам – підприємцям та іншим споживачам міста Тернівка (крім населення) за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» у розмірі – **27,60 грн. з ПДВ.** (далі – *Інші споживачі з обслуговуванням вузлів обліку*).

- (127) Згідно з Додатком 1 до Наказу від 29.05.2025 № 141-вир «Розрахунок розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для послуг з централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, постачання теплової енергії, поводження з побутовими відходами що надаються споживачам за індивідуальними договорами (без витрат на перевірку вузла розподільного обліку) КП «Тернівське житлово – комунальне підприємство» на 2025 рік» (далі - Калькуляція), наданого Підприємством листом від 24.07.2025 № 789, Підприємством враховані витрати, складові яких наведено у Таблиці 6.

Таблиця 6

№ з/п	Найменування статей витрат Калькуляції	Одиниця виміру	Сума
1	Витрати на оплату праці	тис. грн.	1 017,18
2	Відрахування на соціальні заходи, 22%	тис. грн.	223,78
3	Амортизація податкова	тис. грн.	4,38
4	Решта витрат (факт 2020 – 2021 рр)	тис. грн.	254,97
5	Всього витрат	тис. грн.	1 500,31
6	Особових рахунків	одиниць	9 901
7	Розмір витрат на абонентську службу без ПДВ	грн./міс	12,63
8	Розмір витрат на абонентську службу з ПДВ	грн./міс	15,15
9	Розмір витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	12,31
10	Розмір витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	15,29
11	<i>Для населення міста Тернівка:</i>		
11.1	розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які не обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	15,15
11.2	розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	42,75
12	Для юридичних осіб, фізичних осіб– підприємців та інших споживачів розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	22,33

- (128) **Розмір витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» у сумі 12,31 грн. з ПДВ та розмір витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» у сумі 15,29 грн. з ПДВ** на одного абонента в місяць відповідно до листа від 24.07.2025 № 789, Підприємством проведено окремо.

- (129) Так, Розрахунок **розміру витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП»** на одного абонента в місяць наведено у Таблиці 7.

Таблиця 7

№ з/п	Найменування статей калькуляції	Одиниця виміру	Сума, грн.
1	Прямі витрати, у тому числі:	грн.	48 647,60
1.1	Технічне обслуговування, грн.	грн.	23 085,95
1.2	Дистанційне передавання результатів вимірювання, грн.	грн.	25 561,65
2	Загальновиробничі витрати, у тому числі:	грн.	249 343,63
2.1	Повірка вузла комерційного обліку	грн.	244 652,53
2.2	Опломбування вузла комерційного обліку	грн.	4 691,10
3	Всього витрат планової собівартості	грн.	297 991,23
4	Кількість абонентів	абонентів	2 422
5	Розмір плати на місяць, з одного абонента без ПДВ	грн.	10,26
6	Розмір плати на місяць, з одного абонента з ПДВ	грн.	12,31

- (130) Розрахунок розміру витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» на одного абонента в місяць наведено у Таблиці 8.

Таблиця 8

№ з/п	Найменування статей калькуляції	Одиниця виміру	Сума, грн.
1	Прямі витрати по 95 лічильниках	грн.	4 441 501,71
2	Кількість абонентів	абонентів	2 422
3	Розмір плати на місяць, з одного абонента без ПДВ	грн.	12,74
4	Розмір плати на місяць, з одного абонента з ПДВ	грн.	15,29

- (131) Кількість особових рахунків, врахованих під час визначення розміру *Абонплати з 01.06.2025* за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які не обслуговуються КП «ТЖКП» у сумі 15,15 грн. з ПДВ складає **9 901 одиниць**.

А кількість особових рахунків, врахованих під час визначення **розміру витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку**, які обслуговує КП «ТЖКП» у сумі 12,31 грн. з ПДВ та **розмір витрат на заміну вузлів комерційного обліку**, які обслуговує КП «ТЖКП» у сумі 15,29 грн. з ПДВ на одного абонента в місяць складає **2 422 одиниць, з яких населення – 2 291 одиниць, бюджетні організації та інші споживачі – 131 одиниць**.

- (132) Тобто, зазначеною Калькуляцією Підприємством визначено розмір *Абонплати з 01.06.2025* у розрахунку на одного споживача в місяць у сумі:

- 15,15 грн. з ПДВ для 7 479 абонентів категорії *Населення без обслуговування вузлів комерційного обліку* (витрати на абонентську службу);
 - 42,75 грн. з ПДВ для 2 291 абонентів категорії *Населення з обслуговуванням вузлів обліку* (витрати на абонентську службу – 15,15 грн., витрати на обслуговування вузлів комерційного обліку – 12,31 грн., витрати на заміну вузлів комерційного обліку – 15,29 грн.);
 - 27,60 грн з ПДВ для 131 абонентів (бюджетні організації та інші споживачі) категорії *Інші споживачі з обслуговуванням вузлів обліку* (витрати на обслуговування вузлів комерційного обліку – 12,31 грн., витрати на заміну вузлів комерційного обліку – 15,29 грн.).

- (133) Встановлений Наказом від 29.05.2022 № 141-вир розмір *Абонплати з 01.06.2025* застосовувався КП «ТЖКП» у **червні 2025 року** (Наказом від 30.06.2025 № 175-вир з **01.07.2025 скасовано дію Наказу від 29.05.2025 № 141-вир**).

- (134) Проте під час розгляду справи становлено, що планові витрати на рік, включені Підприємством у Калькуляцію *Абонплати з 01.06.2025*, за якими визначено її розмір для споживачів послуги з постачання теплової енергії, є економічно необґрунтованими

(завищеними) з огляду на наступне.

Розмір витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП»

- (135) КП «ТЖКП» до Калькуляції Абонплати з 01.06.2025 для споживачів послуги з постачання теплової енергії, вузли комерційного обліку яких обслуговуються Підприємством враховано витрати на заміну вузлів комерційного обліку, які визначені у розмірі 12,74 грн. без ПДВ (15,29 грн. з ПДВ) у розрахунку на одного абонента в місяць.
- (136) Як видно із Таблиці 8 прямі витрати на заміну 95 вузлів комерційного обліку становлять 4 441 501,71 грн.
- (137) За інформацією КП «ТЖКП» (лист від 24.07.2025 № 789) зазначена вартість розрахована Підприємством як вартість придбання 95 лічильників, а саме:
 $4\,441\,501,71 \text{ грн.} = 42\,646,71 \text{ грн.} \times 60 \text{ шт.} + 49\,570,83 \text{ грн.} \times 17 \text{ шт.} + 57\,777,50 \text{ грн.} \times 18 \text{ шт.}$
 Витрати на заміну вузлів комерційного обліку теплової енергії включені Підприємством у 1/12 частині загального обсягу витрат (заміна 1 раз на 12 років).
 Кількість абонентів, врахованих при визначенні розміру витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку складає 2 422 одиниць (в т.ч. населення – 2 291 од., бюджет, інші - 131 од.).
 $4\,441\,501,71 \text{ грн.} / 12 \text{ років} = 370\,125,14 \text{ грн.} / 12 \text{ місяців} / 2\,422 \text{ грн.} = 12,74 \text{ грн.}$
- (138) У листі від 24.07.2025 № 789 КП «ТЖКП» зазначило, що вартість плати за заміну вузлів комерційного обліку розрахована з урахуванням розстрочення її на 12 років. А необхідність заміни вузлів комерційного обліку підтверджується терміном служби 12 років.
- (139) При цьому, розрахунки та документи (дефектні акти, акти дефектації, довідки про непридатність законодавчо регульованого засобу вимірювальної техніки, тощо), які б свідчили про необхідність здійснення у плановому періоді (2025 рік) певного комплексу робіт (надання послуг), пов'язаних із заміною вузлів комерційного обліку, придбання вузлів комерційного обліку, що підлягають заміні КП «ТЖКП», не надано.
- (140) Крім того, всі вузли обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» (лист від 20.02.2025 № 244) встановлені упродовж 2017 – 2020 років, пройшли державну повірку протягом 2019 – 2024 років.
- (141) За інформацією КП «ТЖКП» (лист від 24.07.2025 № 789) обмінний фонд на підприємстві відсутній. Підприємством планується у 2025 році заміна одного вузла обліку через його вихід із ладу. Проте довідка про непридатність відсутня оскільки триває процедура визначення підрядної організації для виконання робіт із заміни вузла комерційного обліку, яка буде уповноважена надати відповідний документ перед початком робіт.
- (142) ***Довідково.*** Фактичні витрати пов'язані з придбанням вузлів комерційного обліку, Підприємством упродовж червня 2025 року не здійснювались.
Тобто, Підприємством фактично не були придбані вузли комерційного обліку теплової енергії упродовж червня 2025 року (при запланованих річних витратах у сумі 370 125,14 грн.)
 КП «ТЖКП» до Калькуляції Абонплати з 01.06.2025 включило планові витрати на заміну вузлів комерційного обліку, які фактично не використовувало протягом червня 2025 року у запланованих обсягах і які фактично не понесені ним .
- (143) Отже, КП «ТЖКП» не надано належного документального підтвердження розміру витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» Калькуляції Абонплати з 01.06.2025.
- (144) З огляду на відсутність належного документального підтвердження розрахованого КП «ТЖКП» розміру витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує Підприємство (відсутня необхідність здійснення певного комплексу робіт (надання послуг), пов'язаних із заміною вузлів комерційного обліку, придбання вузлів

комерційного обліку, що підлягають заміні) на суму 370 125,47 грн. (12,74 грн. у розрахунку на одного абонента в місяць), включених до Калькуляції, свідчить про здійснення розрахунку зазначених витрат без економічного обґрунтування, що призводить до необґрунтованого завищення вартості *Абонплати з 01.06.2025* у розрахунку на одного абонента для *Населення із обслуговуванням вузлів обліку*.

(145) Розрахунок завищення розміру *Абонплати з 01.06.2025* наведено в Таблиці 9.

Таблиця 9

№ з/п	Найменування статей калькуляції	Одиниця виміру	Абонплата з 01.06.2025		
			відповідно до Наказу від 29.05.2025 № 141-вир	згідно з документами Підприємства	відхилення
1	Витрати на оплату праці	тис. грн.	1 017,18	1 017,18	-
2	Відрахування на соціальні заходи, 22%	тис. грн.	223,78	223,78	-
3	Амортизація податкова	тис. грн.	4,38	4,38	-
4	Решта витрат (факт 2020 – 2021 рр)	тис. грн.	254,97	254,97	-
5	Всього витрат	тис. грн.	1 500,31	1 500,31	-
6	Особових рахунків	один.	9 901	9 901	-
7	Розмір витрат на абонентську службу без ПДВ	грн./міс.	12,63	12,63	-
8	Розмір витрат на абонентську службу з ПДВ на одного абонента	грн./міс	15,15	15,15	-
9	Розмір витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» з ПДВ на одного абонента	грн./міс	12,31	12,31	-
10	Розмір витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» з ПДВ на одного абонента	грн./міс	15,29	15,29	-15,29
11	<i>Для населення міста Тернівка:</i>				
11.1	розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які не обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ на одного абонента	грн./міс	15,15	15,15	-
11.2	розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	42,75	42,75	-15,29
12	Для юридичних осіб, фізичних осіб– підприємців та інших споживачів розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ на одного абонента	грн./міс	22,33	22,33	-15,29

(146) Таким чином, Підприємством необґрунтовано завищено вартість *Абонплати з 01.06.2025* на суму 15,29 грн. з ПДВ, внаслідок **включення економічно необґрунтованих витрат до планової калькуляції вартості плати за абонентське обслуговування споживачів послуги з постачання теплової енергії**, згідно з якою наказом від 29.05.2025 № 141-вир «Про затвердження розміру плати за абонентське обслуговування послуг» було затверджено економічно необґрунтований розмір плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії, **який застосовувався Підприємством у червні 2025 року для 2 422 абонентів**, за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які обслуговуються КП «ТЖКП».

4.2.3 Плата за абонентське обслуговування з 01.07.2025 року

(147) Наказом від 30.06.2025 № 175-вир з 01.07.2025 Підприємством встановлено розмір плати за абонентське обслуговування споживачам комунальної послуги з постачання

теплової енергії (далі – *Абонплата з 01.07.2025*), зокрема:

населенню міста Тернівка :

– за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які обслуговуються КП «ТЖКП» у розмірі – **26,19 грн. з ПДВ** (далі – *Населення з обслуговуванням вузлів обліку*);

– за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які не обслуговуються КП «ТЖКП» у розмірі – **15,15 грн. з ПДВ** (далі – *Населення без обслуговування вузлів обліку*);

юридичним, фізичним особам – підприємцям та іншим споживачам міста Тернівка (крім населення) за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» у розмірі – **11,04 грн. з ПДВ.** (далі – *Інші споживачі з обслуговуванням вузлів обліку*).

- (148) Згідно з Додатком 1 до Наказу від 30.06.2025 № 175-вир «Розрахунок розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для послуг з централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, постачання теплової енергії, поводження з побутовими відходами що надаються споживачам за індивідуальними договорами (без витрат на повірку вузла розподільного обліку) КП «Тернівське житлово – комунальне підприємство» на 2025 рік» (далі - Калькуляція), наданого Підприємством листом від 24.07.2025 № 789, Підприємством враховані витрати, складові яких наведено у Таблиці 10.

Таблиця 10

№ з/п	Найменування статей витрат Калькуляції	Одиниця виміру	Сума
1	Витрати на оплату праці	тис. грн.	1 017,18
2	Відрахування на соціальні заходи, 22%	тис. грн.	223,78
3	Амортизація податкова	тис. грн.	4,38
4	Решта витрат (факт 2020 – 2021 рр)	тис. грн.	254,97
5	Всього витрат	тис. грн.	1 500,31
6	Особових рахунків	одиниць	9 901
7	Розмір витрат на абонентську службу без ПДВ	грн./міс	12,63
8	Розмір витрат на абонентську службу з ПДВ	грн./міс	15,15
9	Розмір витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	11,04
10	Розмір витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	0
11	<i>Для населення міста Тернівка:</i>		
11.1	розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які не обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	15,15
11.2	розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	26,19
12	Для юридичних осіб, фізичних осіб– підприємців та інших споживачів розмір плати за абонентське обслуговування за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку, які обслуговуються КП «ТЖКП» з ПДВ	грн./міс	11,04

- (149) **Розмір витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» у сумі 11,04 грн. з ПДВ, які обслуговує КП «ТЖКП» на одного абонента в місяць відповідно до листа від 24.07.2025 № 789, Підприємством проведено окремо.**

- (150) При цьому, **розмір витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує КП «ТЖКП» до Калькуляції Абонплати з 01.07.2025 Підприємством не включені.**

- (151) **Розрахунок розміру витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку**, які обслуговує КП «ТЖКП» у сумі 11,04 грн. з ПДВ на одного абонента в місяць наведено у Таблиці 11

Таблиця 11

№ з/п	Найменування статей калькуляції	Одиниця виміру	Сума, грн.
1	Прямі витрати, у тому числі:	грн.	48 647,60
1.1	Технічне обслуговування, грн.	грн.	23 085,95
1.2	Дистанційне передавання результатів вимірювання, грн.	грн.	25 561,65
2	Загальновиробничі витрати, у тому числі:	грн.	249 343,63
2.1	Повірка вузла комерційного обліку	грн.	244 652,53
2.2	Опломбування вузла комерційного обліку	грн.	4 691,10
3	Коригування (12,74 грн. x 2 242 абонента)	грн.	-30 856,28
3	Всього витрат планової собівартості (48 647,60 грн. + 249 343,63 грн. – 30856,28 грн.)	грн.	267 134,95
4	Кількість абонентів	абонентів	2 422
5	Розмір плати на місяць, з одного абонента без ПДВ	грн.	9,20
6	Розмір плати на місяць, з одного абонента з ПДВ	грн.	11,04

- (152) Як видно із Таблиці 11 витрати на обслуговування вузлів комерційного обліку Калькуляції *Абонплати з 01.07.2025* скориговано (зменшено) на загальну суму 30 856,28 грн. тобто, на обсяг витрати на заміну вузлів комерційного обліку, включених до Калькуляції *Абонплати з 01.06.2025* (12,74 грн. x 2 422 абонента).
- (153) Отже, в Калькуляції *Абонплати з 01.07.2025*, розмір планових витрат на обслуговування вузлів комерційного обліку зменшено на обсяг необґрунтовано включених до Калькуляції *Абонплати з 01.06.2025* витрат на заміну вузлів комерційного обліку.

Загальні висновки по розділу 4.2:

- (154) Таким чином, в ході розгляду справи встановлено:

по перше: КП «ТЖКП» необґрунтовано завищено вартість *Абонплати з 01.01.2023* на суму 11,83 грн. з ПДВ (2023 рік та січень травень 2025 року) і на суму 10,41 грн. з ПДВ (2024 рік) у розрахунку на одного абонента внаслідок **включення економічно необґрунтованих витрат до планової калькуляції вартості плати за абонентське обслуговування споживачів послуги з постачання теплової енергії**, на основі якої рішенням виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22 «Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП» було затверджено економічно необґрунтований розмір плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії, який застосовувався Підприємством у період з 2023 року по травень 2025 року для 2 439 абонентів, за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які обслуговуються КП «ТЖКП»;

по друге: КП «ТЖКП» необґрунтовано завищено вартість *Абонплати з 01.06.2025* на суму 15,29 грн. з ПДВ, внаслідок **включення економічно необґрунтованих витрат до планової калькуляції вартості плати за абонентське обслуговування споживачів послуги з постачання теплової енергії**, згідно з якою наказом від 29.05.2025 № 141-вир «Про затвердження розміру плати за абонентське обслуговування послуг» було затверджено економічно необґрунтований розмір плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії, який застосовувався Підприємством у червні 2025 року для 2 422 абонентів, за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які обслуговуються КП «ТЖКП».

- (155) Включення КП «ТЖКП» до Калькуляцій, на основі яких встановлено розмір Абонплати

з 01.01.2023 та Абонплати з 01.06.2025, економічно необґрунтованих витрат на заміну вузлів комерційного обліку, які обслуговує Підприємство (з огляду на відсутність належного документального підтвердження розрахованого КП «ТЖКП» розміру витрат на заміну вузлів комерційного обліку через відсутність необхідності здійснення певного комплексу робіт (надання послуг), пов'язаних із заміною вузлів комерційного обліку, придбання вузлів комерційного обліку, що підлягають заміні) призводить до додаткових витрат для споживачів, які користуються послугою Підприємства з постачання теплової енергії, та як наслідок, ущемлення їх інтересів при отриманні вказаної послуги.

4.3 Антikonкурентні наслідки дій Відповідача

- (156) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку визнаються, зокрема дії суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (157) Матеріалами Справи підтверджено, що КП «ТЖКП» у період з 2023 року по серпень 2025 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з постачання теплової енергії в межах території міста Тернівка, де розташовані діючі теплові мережі, що перебувають у господарському віданні КП «ТЖКП», як таке, що не має жодного конкурента на ринку.
- (158) Включення КП «ТЖКП» **економічно необґрунтованих витрат до планової калькуляції вартості плати за абонентське обслуговування споживачів послуги з постачання теплової енергії**, на основі якої рішенням виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22 *«Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП»* було затверджено економічно необґрунтований розмір плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії на суму 11,83 грн. з ПДВ (2023 рік та січень травень 2025 року) і на суму 10,41 грн. з ПДВ (2024 рік) у розрахунку на одного абонента та застосуванні його у **період з 2023 року по травень 2025 року** для 2 439 абонентів, вузли комерційного обліку яких обслуговуються КП «ТЖКП» *(Населення із обслуговуванням вузлів обліку)*,

а також

встановлення КП «ТЖКП» наказом від 29.05.2025 № 141-вир *«Про затвердження розміру плати за абонентське обслуговування послуг»* необґрунтовано завищеного розміру плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії на суму 15,29 грн. з ПДВ у розрахунку на одного абонента та застосуванні його у **червні 2025 року** для 2 422 абонентів, вузли комерційного обліку яких обслуговуються КП «ТЖКП» *(Населення із обслуговуванням вузлів обліку)*.

призвело до ущемлення інтересів споживачів.

4.4 Неможливість вчинення Відповідачем таких дій за умови існування значної конкуренції на ринку.

- (159) КП «ТЖКП» (у межах розташування його діючих мереж) є єдиним виконавцем послуги з постачання теплової енергії для споживачів міста Тернівка, системи теплоспоживання яких з'єднані з системою тепlopостачання КП «ТЖКП», та які отримують цю послугу відповідно до укладених із Підприємством договорів.

- (160) Така поведінка була б неможлива за умов існування значної конкуренції на ринку послуги з постачання теплової енергії в межах території міста Тернівка, де розташовані діючі теплові мережі, що перебувають у господарському віданні КП «ТЖКП».
- (161) Адже, за умов конкуренції, встановлення завищеного розміру Абонплати було б неможливим, оскільки споживачі мали б змогу обрати інше підприємство - виконавця відповідних послуг, який при розрахунку Абонплати дотримувався б вимог законодавства України.

4.5 Загальні висновки щодо зловживання Відповідачем монопольним становищем

- (162) Таким чином, дії КП «ТЖКП», яке у період із 2023 року по серпень 2025 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з постачання теплової енергії в межах території міста Тернівка, де розташовані діючі теплові мережі, що перебувають у господарському віданні Підприємства, які полягають у:

1. включенні економічно необґрунтованих витрат до планової калькуляції вартості плати за абонентське обслуговування споживачів послуги з постачання теплової енергії, на основі якої рішенням виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22 «Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП» було затверджено економічно необґрунтований розмір плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії на суму 11,83 грн. з ПДВ (2023 рік та січень травень 2025 року) і на суму 10,41 грн. з ПДВ (2024 рік) у розрахунку на одного абонента, який застосовувався у період з 2023 року по травень 2025 року для 2 439 абонентів, за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які обслуговуються КП «ТЖКП»

кваліфіковані, як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з постачання теплової енергії, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. встановленні Наказом від 29.05.2025 № 141-вир «Про затвердження розміру плати за абонентське обслуговування послуг» та застосуванні у червні 2025 року необґрунтовано завищеного розміру плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії на суму 15,29 грн. з ПДВ у розрахунку на одного абонента для 2 422 абонентів, за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які обслуговуються КП «ТЖКП» внаслідок включення до Калькуляції економічно необґрунтованих витрат,

кваліфіковані, як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з постачання теплової енергії, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

5. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (163) Листом від 11.08.2025 № 845 КП «ТЖКП» надало пояснення (реагування) на подання від 29.07.2025 № 54-03/217-П з попередніми висновками у справі № 54/63-25 згідно з яким додаткових доказів, пояснень та заперечень, що вплинули б на результати розгляду справи, Підприємством на надано.
- (164) КП «ТЖКП» просить врахувати, що ним фактично понесені витрати на ремонт вузлів

обліку, які доцільно віднести до витрат на заміну вузлів комерційного обліку так як відбувається заміна важливої та значущої частини вузла обліку. Так, у 2023 році Підприємством здійснено ремонт вузла комерційного обліку на загальну суму 8 564,05 грн. у 2024 році – на суму 84 867,21 грн., у 2025 році – фактичні витрати на заміну вузлів комерційного обліку відсутні, але Підприємство планує ремонт вузла комерційного обліку на суму 15 938,91 грн і демонтаж, придбання і монтаж теплообчислювача на суму 69 272,40 грн.

(165) На підтвердження вказаної інформації Підприємством надано копії договорів:

- від 19.01.2023 № ДГ-0000001, укладеного з товариством з обмеженою відповідальністю «науково – виробниче підприємство «Приборсервіс» (далі – ТОВ «НВП «Приборсервіс») щодо ремонту та технічного обслуговування вузла обліку на об'єкті, розташованому за адресою: вул. Сергія Маркова, буд. 1 на суму 8 564,05 грн.;

- від 10.10.2024 № ДГ-0000130, укладеного з ТОВ «НВП «Приборсервіс» щодо демонтажу непридатних до експлуатації приладів, придбання, монтаж теплообчислювача в житловому будинку за адресою: вул. Шахтарська, 9 на суму 34 667,35 грн. та по вул. Героїв України, буд. 1 на суму 50 199,86 грн. всього на загальну суму 84 867,12 грн.

А також договірні ціни, складені ТОВ «НВП «Приборсервіс» щодо ремонту та технічного обслуговування (повідка) лічильника теплової енергії за адресою вул. Грушевського, 8А на суму 15 938,91 грн. та щодо придбання, демонтажу, монтажу теплообчислювача та наладка комерційного вузла обліку теплової енергії на житловому будинку по вул. Грушевського, буд. 3 на суму 69 272,40 грн.

(166) Проте, фактичні витрати на ремонт вузла комерційного обліку у 2023 році на суму 8 564,05 за адресою: вул. Сергія Маркова, буд. 1 Підприємством враховані у складі фактичних витрат на технічне обслуговування вузлів комерційного обліку, які фактично у 2023 році склали – 133 460 грн. при запланованих витратах за вказаною складовою витрат - 256 230 грн.

Крім того, наведені витрати 2024 року щодо демонтажу непридатних до експлуатації приладів, придбання, монтаж теплообчислювача в житловому будинку по вул. Героїв України, буд. 1 на суму 50 199,86 грн. також враховані у складі фактичних витрат на технічне обслуговування вузлів комерційного обліку, які фактично у 2024 році склали – 113 320 грн. при запланованих витратах за вказаною складовою витрат - 256 230 грн.

А фактичні витрати 2024 року щодо демонтажу непридатних до експлуатації приладів, придбання, монтаж теплообчислювача в житловому будинку за адресою: вул. Шахтарська, 9 на суму 34 667,35 грн. враховані як фактичні витрати пов'язані із заміною вузлів комерційного обліку.

Щодо майбутніх витрат, які Підприємство планує здійснити з ремонту та технічного обслуговування (повідка) лічильника теплової енергії за адресою вул. Грушевського, 8А на суму 15 938,91 грн. та придбання, демонтажу, монтажу теплообчислювача та наладка комерційного вузла обліку теплової енергії на житловому будинку по вул. Грушевського, буд. 3 на суму 69 272,40 грн. не стосується періоду порушення.

(167) Під час засідання адміністративної колегії Відділення КП «ГЖКП» надано лист від 14.08.2025 № 864 (вх. № 54-01/2736 від 14.08.2025) у якому зазначено, що Підприємство визнає що протягом 2023 року – травня 2025 року до планової калькуляції вартості плати за абонентське обслуговування споживачів послуги з постачання теплової енергії були включені економічно необґрунтовані витрати на заміну вузлів комерційного обліку.

(168) Інших доказів, клопотань, пояснень та заперечень, окрім наведених у листі від 11.08.2025 № № 845, у відповідь на подання від 29.07.2025 № 54-03/217-П з попередніми висновками у справі № 54/63-25 та листа та від 14.08.2025 № 864, від Відповідача до Відділення не надходило.

(169) Ураховуючи наведене, Відповідачем не спростовано висновки Відділення щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції в досліджених діях Підприємства, які полягали у включенні **необґрунтованих витрат до планової калькуляції вартості плати за абонентське обслуговування**, на підставі якої було затверджено економічно необґрунтований розмір плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії у розрахунку на одного абонента, який застосовувався у період з **2023 року по травень 2025 року**, а також у встановленні та застосуванні у червні 2025 року **необґрунтовано завищеного розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальної послуги з постачання теплової енергії через включення до Калькуляції економічно необґрунтованих витрат**.

6. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

(170) Так, зібраними у справі доказами доведено, що **Відповідач, займаючи монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з постачання теплової енергії в межах території міста Тернівка, де розташовані діючі теплові мережі, що перебувають у господарському віданні КП «ТЖКП», не мало жодного конкурента на ринку своїми діями, що полягали у:**

1. включенні економічно необґрунтованих витрат до планової калькуляції вартості плати за абонентське обслуговування споживачів послуги з постачання теплової енергії, на основі якої рішенням виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22 *«Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП»* було затверджено економічно необґрунтований розмір плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії на суму 11,83 грн. з ПДВ (2023 рік та січень травень 2025 року) і на суму 10,41 грн. з ПДВ (2024 рік) у розрахунку на одного абонента, який застосовувався у період з **2023 року по травень 2025 року** для 2 439 абонентів, за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які обслуговуються КП «ТЖКП»

є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з постачання теплової енергії, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

2. встановленні Наказом від 29.05.2025 № 141-вир «Про затвердження розміру плати за абонентське обслуговування послуг» та застосуванні у червні 2025 року необґрунтовано завищеного розміру плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії на суму 15,29 грн. з ПДВ у розрахунку на одного абонента для 2 422 абонентів, за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які обслуговуються КП «ТЖКП» внаслідок включення до Калькуляції економічно необґрунтованих витрат,

є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з постачання теплової енергії, що призвело до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

7. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (171) Статтею 51 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що порушення законодавства про захист економічної конкуренції тягне за собою відповідальність, встановлену законом.
- (172) Згідно з частиною другою статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (173) Відповідно до частини шостої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення про накладення штрафів у розмірах понад чотири тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян приймаються виключно Антимонопольним комітетом України, адміністративною колегією Антимонопольного комітету України на їх засіданнях.
- (174) Частиною восьмою статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», визначено, що порядок визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, встановлюється нормативно-правовим актом Антимонопольного комітету України.
- (175) Розділом III Порядку визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 14 грудня 2023 року №22-рп, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 25 січня 2024 року за №123/41468 (далі – Порядок) передбачено, що визначення розміру штрафу здійснюється такими етапами:
- визначення базового розміру штрафу;
 - коригування розміру штрафу з урахуванням обставин, що беруться до уваги під час визначення розміру штрафу та збільшують або зменшують розмір штрафу порівняно з базовим розміром штрафу;
 - визначення граничного розміру штрафу.
- (176) Відповідно до підпункту 1 пункту 4 розділу IV Порядку за вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», базовий розмір штрафу встановлюється в розмірі до 30 відсотків доходу (виручки), пов'язаного з порушенням, з урахуванням ступеня негативного впливу на конкуренцію та/або на інтереси суб'єктів господарювання чи споживачів, що встановлюється в кожному конкретному випадку вчинення порушення з урахуванням обставин справи.
- (177) Підпунктом 2 пункту 6 розділу IV Порядку, передбачено, що з метою забезпечення стримуючого ефекту базовий розмір штрафу, визначений відповідно до підпунктів 1 або 2 пункту 4 цього розділу, збільшується - за вчинення порушення, передбаченого пунктом 1 статті 50 та частиною першою або пунктами 5-8 частини другої статті 6, пунктом 2 статті 50 і частинами першою та другою статті 13 Закону, - на суму, що дорівнює добутку базового розміру штрафу й коефіцієнта $K_{се}$, який становить
- $$K_{се} = \frac{ОС_{нбу}}{100}, \text{ де}$$
- $ОС_{нбу}$ – облікова ставка Національного банку України на день прийняття рішення у справі про порушення.
- Якщо облікова ставка Національного банку України на день, що передує дню прийняття рішення у справі про порушення, є більшою, ніж 25 відсотків, базовий розмір штрафу в усіх випадках збільшується на суму, розраховану відповідно до абзаців першого – третього цього підпункту.

(178) Пунктом 1 розділу V Порядку передбачено, що у разі наявності обставин, що беруться до уваги під час визначення розміру штрафу, базовий розмір штрафу збільшується або зменшується з урахуванням цих обставин.

У разі відсутності обставин, що беруться до уваги під час визначення розміру штрафу та збільшують або зменшують його порівняно з базовим, розмір штрафу дорівнює базовому розміру штрафу.

(179) Відповідно до пункту 1 розділу VI Порядку, розмір доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, у якому накладається штраф, відповідно до якого визначається граничний розмір штрафу, визначається:

- 1) на підставі документально підтверджених відомостей, наданих відповідачем;
- 2) на підставі відомостей, визначених формою № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)», наведеною в додатку 1 до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 року за № 336/22868.

(180) Згідно із Звітом про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2024 рік (форма № 2) чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) КП «ТЖКП» у 2024 році складає 176 473 тис. грн.

(181) За інформацією КП «ТЖКП», наданою листами від 28.05.2025 № 571 та від 24.07.2025 № 789, загальний обсяг доходу, (отриманої плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії) наведено в Таблиці 12

Таблиця 12

Категорія споживачів	Абонплата з 01.01.2023						Абонплата з 01.06.2025	
	2023 рік		2024 рік		січень-травень 2025 року		червень 2025 року	
	к-сть	сума, грн.	к-сть	сума, грн.	к-сть	сума, грн.	к-сть	сума, грн.
Населення без обслуговування вузлів обліку	7 612	1 047 739,82	7 611	1 047 587,27	7 611	363 742,38	7 611	96 088,88
Населення із обслуговуванням вузлів обліку	2 293	930 040,80	2 292	929 601,40	2 291	322 649,17	2 291	81 616,88
Інші споживачі із обслуговуванням вузлів обліку	128	34 293,31	131	35 027,54	132	12 221,68	132	3 036,00
Всього, в т.ч.:	10 033	2 012 073,93	10034	2 012 216,21	10 034	698 613,23	10 034	180 741,76
пов'язаного порушенням ³	2 421	964 334,11	2423	964 628,94	2 423	334 870,85	2 423	84 652,88

(182) Як видно із Таблиці 12 загальний обсяг доходу, (отриманої плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії), пов'язаного із порушенням складає: за 2023 рік - 964 334,11 грн., за 2024 рік – 964 628,94 грн., за січень – травень 2025 року – 334 870,85, за червень 2025 року – 84 652,88 грн.

- (183) Під час засідання адміністративної колегії Відділення листом від 14.08.2025 № 864 (вх. № 54-01/2736 від 14.08.2025) КП «ТЖКП» надано клопотання врахувати збиткову діяльність Підприємства і його заборгованість перед бюджетом.

До листа додані копія Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) форми № 2 за перше півріччя 2025 року та копія Балансу (Звіт про фінансовий стан) форми № 1 станом на 30.06.2025.

Відповідно до Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) форми № 2 за перше півріччя 2025 року чистий фінансовий результат КП «ТЖКП» склав (-) 10 290 тис. грн. Згідно з даними Балансу (Звіт про фінансовий стан) форми № 1 станом на 30.06.2025 непокриті збитки підприємства складають 248 741 тис. грн., кредиторська заборгованість по розрахунках з бюджетом складає 72 382 тис. грн.

Крім того, у вказаному листі Підприємство зазначило, що для категорії споживачів «населення» застосовуються тарифи на послугу з постачання теплової енергії, які діяли станом на 24.02.2022. Різниця в тарифах за послугу з постачання теплової енергії в сумі 5 579 тис. грн. Підприємству не відшкодована.

Підприємство має обмежений доступ до фінансування через існуючу заборгованість перед бюджетом, оскільки отримані Підприємством кошти списуються в рахунок погашення заборгованості.

- (184) При визначенні штрафу за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» **враховано обставини, що беруться до уваги** під час визначення розміру штрафу та, відповідно до пункту 6 розділу V Порядку визначення розміру штрафу, зменшують його порівняно з базовим, зокрема:

- **встановлений рішенням** виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22 «Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП» **економічно необґрунтований розмір плати за абонентське обслуговування споживачів комунальної послуги з постачання теплової енергії**, для абонентів за адресами за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які обслуговуються КП «ТЖКП» **скасований** рішенням виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.05.2025 № 160/0/5-25 «Про визнання таким, що втратило чинність рішення виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22 «Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП» з **01.06.2025** (порушення тривало упродовж 2023 року – травня 2025 року).

Тобто порушення законодавства про захист економічної конкуренції припинено Відповідачем до початку розгляду справи № 54/63-25, розпочатої 17.06.2025 розпорядженням адміністративної колегії Відділення №54/64-рп/к. Наслідки порушення не усунуті;

- **встановлений наказом від 29.05.2025 № 141-вир** «Про затвердження розміру плати за абонентське обслуговування послуг» **необґрунтовано завищений розмір плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії для абонентів** за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які обслуговуються КП «ТЖКП» **скориговано** наказом від **30.06.2025 № 175-вир** «Про внесення змін до наказу від 29.05.2025 № 141-вир «Про затвердження розміру плати за абонентське обслуговування послуг» (порушення тривало упродовж червня 2025 року та припинено з 01.07.2025 (Наказом від 30.06.2025 № 175-вир з 01.07.2025 скасовано дію Наказу від 29.05.2025 № 141-вир та скориговано (зменшено) суму перевищення Абонплати з 01.06.2025).

Тобто порушення законодавства про захист економічної конкуренції припинено Відповідачем та усунуті наслідки цього порушення до направлення йому подання з попередніми висновками від 29.07.2025 № 54-03/217-П у справі № 54/63-25;

- збиткову діяльність Підприємства, його заборгованість по розрахунках з бюджетом, арешт рахунків та списання коштів в рахунок погашення податкового боргу, відсутність відшкодування різниці в тарифах з бюджету.

(185) Окрім того, відповідно до пункту 7 розділу V Порядку, розмір штрафу може зменшуватись порівняно з розміром штрафу, розрахованим відповідно до положень розділу IV та пункту 1 цього розділу за наявності, зокрема:

форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), у тому числі у зв'язку із введенням воєнного, надзвичайного стану, підтверджених у встановленому законом порядку.

Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 64/2022, затвердженим Законом України № 2102-IX від 24.02.2022, в Україні 24.02.2022 введено воєнний стан, строк дії якого, зокрема продовжено з 07.08.2025 строком на 90 діб Указом Президента «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні» від 14.07.2025 № 478/2025, затвердженим Законом України № 4524-IX від 15.07.2025.

З огляду на наведене, керуючись статтею 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України, статтями 48, 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 та пунктами 1, 4 та 5 розділу VIII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами), підпунктом 1 пункту 4 розділу IV Порядку визначення розміру штрафу, що накладається за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 14 грудня 2023 № 22-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25 січня 2024 року за № 123/41468, адміністративна колегія Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що комунальне підприємство «Тернівське житлово – комунальне підприємство» ([інформація, доступ до якої обмежено]) відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у період з 2023 року по серпень 2025 року займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з постачання теплової енергії в межах території міста Тернівка, де розташовані діючі теплові мережі, що перебувають у його господарському віданні, та не мало жодного конкурента на ринку.

2. Визнати дії комунального підприємства «Тернівське житлово – комунальне підприємство» ([інформація, доступ до якої обмежено]), які полягають у **включенні економічно необґрунтованих витрат до планової калькуляції вартості плати за абонентське обслуговування споживачів послуги з постачання теплової енергії**, на основі якої рішенням виконавчого комітету Тернівської міської ради від 21.12.2022 № 244/0/5-22

«Про встановлення розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам за індивідуальними договорами КП «ТЖКП» було затверджено економічно необґрунтований розмір плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії на суму 11,83 грн. з ПДВ (2023 рік та січень травень 2025 року) і на суму 10,41 грн. з ПДВ (2024 рік) у розрахунку на одного абонента, який застосовувався у період з 2023 року по травень 2025 року для 2 439 абонентів, за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які обслуговуються комунальним підприємством «Тернівське житлово – комунальне підприємство»,

порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуги з постачання теплової енергії, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, що призвело до ущемлення інтересів споживачів.

3. За порушення вказане в пункті 2 резолютивної частини, накладати на комунальне підприємство «Тернівське житлово – комунальне підприємство» ([інформація, доступ до якої обмежено]) штраф у розмірі 10 000 (десять тисяч) гривень.

4. Зобов'язати комунальне підприємство «Тернівське житлово – комунальне підприємство» ([інформація, доступ до якої обмежено]) усунути наслідки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, вказане у пункті 2 резолютивної частини, шляхом проведення відповідних перерахунків у двомісячний термін.

5. Визнати дії комунального підприємства «Тернівське житлово – комунальне підприємство» (ідентифікаційний код юридичної особи – 31657751), які полягають у встановленні наказом від 29.05.2025 № 141-вир «Про затвердження розміру плати за абонентське обслуговування послуг» та застосуванні у червні 2025 року необґрунтовано завищеного розміру плати за абонентське обслуговування для комунальної послуги з постачання теплової енергії на суму 15,29 грн. з ПДВ у розрахунку на одного абонента для 2 422 абонентів, за адресами, за якими встановлені вузли комерційного обліку теплової енергії, які обслуговуються комунальним підприємством «Тернівське житлово – комунальне підприємство» внаслідок включення до Калькуляції економічно необґрунтованих витрат, порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуги з постачання теплової енергії, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, що призвело до ущемлення інтересів споживачів

6. За порушення вказане в пункті 5 резолютивної частини, накладати на комунальне підприємство «Тернівське житлово – комунальне підприємство» ([інформація, доступ до якої обмежено]) штраф у розмірі 5 000 (п'ять тисяч) гривень.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції», протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Південно-східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Голова адміністративної колегії:

підпис

Лариса ГРЕЧАНА